

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

д.е.н., проф. Лоханова Н.О.

(підпис)

“ ____ ” травня 2019 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр**

зі спеціальності 6.030509 Облік і аудит

(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою Облік і аудит

(назва освітньої програми)

на тему: «Облік і контроль виробничих запасів на прикладі ПрАТ
«Чорноморський паливний термінал»

Виконавець:

студентка 4 курс 1 група (41 групи ОЕФ)

Швець Ірина Олегівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Муренко Тетяна Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Одеса 2019

ЗМІСТ

Стор.

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	8
1.1. Економічна сутність виробничих запасів, класифікація та оцінка.....	8
1.2. Організація складського та бухгалтерського обліку виробничих запасів.....	19
1.3. Проблемні питання обліку виробничих запасів та напрями його удосконалення.....	26
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПРАТ «ЧОРНОМОРСЬКИЙ ПАЛИВНИЙ ТЕРМІНАЛ»	30
2.1. Загальна економічна характеристика ПрАТ «Чорноморський паливний термінал»	30
2.2. Первинні документи, що використовуються при здійсненні операцій з виробничими запасами.....	34
2.3. Практика обліку виробничих запасів на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал»	39
2.4. Шляхи удосконалення діючої системи обліку виробничих запасів на підприємстві, що досліджується.....	46
РОЗДІЛ 3 КОНТРОЛЬ І АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	48
3.1. Контроль операцій з виробничими запасами на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал»: методичні аспекти та практика проведення.....	48
3.2. Аналіз ефективності використання виробничих запасів на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал»	52
3.3. Інвентаризація як метод контролю на підприємстві.....	61

3.4. Шляхи вдосконалення контролю виробничих запасів на підприємстві.....	64
ВИСНОВКИ	66
Список використаних джерел	72
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми. Підприємство будь-якої форми власності та галузі економіки у своїй виробничо-господарській діяльності використовує виробничі запаси, що складають значну і важливу частину активів підприємства. Виробничі запаси займають значне місце не лише у складі майна підприємства, а й у структурі витрат. Підприємства, що займаються виробництвом приділяють особливу увагу обліку та контролю за виробничими запасами, оскільки саме вони є основною складовою формування собівартості готової продукції.

Виробничі запаси - це активи, що використовуються у процесі виробництва, виконання робіт та надання послуг, управління підприємством, для подальшого продажу, або споживання під час виробництва продукції. Запаси є основою діяльності підприємства. Саме від них та їх наявності залежить весь виробничий цикл.

Отже, для зменшення простоїв обладнання, втрат робочого часу та забезпечення безперебійної роботи на складах підприємства завжди повинні бути виробничі запаси. Їх наявність повинна бути в межах норм, передбачених підприємством.

Для забезпечення збереження власності підприємства бухгалтерський облік контролює надходження, вибуття та залишки запасів.

Проблеми обліку виробничих запасів в сучасних умовах набувають особливої актуальності в зв'язку з потребою швидкої і достовірної інформації. Процес відображення їх в обліку, який складався роками не задовольняє інформацією управлінський персонал. Тому станом на сьогоднішній день важливим є вирішення питання пристосування сучасної системи обліку виробничих запасів на підприємствах до вимог оптимізації оперативності та достовірності надання інформації для потреб менеджменту з метою раціоналізації управління такими активами та підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання в цілому.

Одним з важливих завдань для підприємства є повне забезпечення виробничими запасами для майбутнього виробництва продукції, виявлення та використання внутрішньогосподарських резервів, запобігання перевитратам по матеріальним статтям, оскільки саме від цього залежить величина собівартості продукції, рівень рентабельності виробництва та підвищення продуктивності праці.

Дуже важливо приділяти велику увагу обліку виробничих запасів, їх зберіганню, реалізації та фінансових результатів на підприємстві, оскільки це основний ланцюжок кожного виробничого підприємства.

Питання сутності виробничих запасів з різним ступенем теоретичного і практичного висвітлення розглянуто в багатьох виданнях сучасного часу. Серед науковців, які велику увагу приділяють дослідженню цього питання можна назвати таких як: Ф.Ф. Бутинець [2], П.С. Безруких [1], С.Ф. Голов [5], В.С. Лень [12], М.С. Пушкар [27], Н.В. Ткачук [33] та інші. Незважаючи на значну кількість напрацювань щодо розкриття проблемного питання сутності виробничих запасів, єдиної позиції серед вчених не існує. Це питання потребує подальших досліджень та напрацювань.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є висвітлення питань і проблем обліку виробничих запасів на підприємстві та визначення шляхів його удосконалення.

Реалізації мети дослідження головним чином зумовила потребу у вирішенні наступних завдань:

- дослідити економічну сутність виробничих запасів, класифікацію та оцінку;
- визначити організацію складського та бухгалтерського обліку виробничих запасів;
- надати загальну економічну характеристику підприємства;
- охарактеризувати первинні документи, що використовуються при здійсненні операцій з виробничими запасами;
- дослідити практику обліку виробничих запасів на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал»;

- охарактеризувати контроль операцій з виробничими запасами на досліджуваному підприємстві;
- проаналізувати ефективність використання виробничих запасів на досліджуваному підприємстві;
- розглянути інвентаризацію як метод контролю;
- узагальнити результати дослідження;
- розробити шляхи вдосконалення обліку та контролю за виробничими запасами на підприємстві, що досліджується.

Предметом дослідження є система бухгалтерського обліку і контролю виробничих запасів.

Об'єктом дослідження є процеси обліку та контролю виробничих запасів на ПрАТ«Чорноморський паливний термінал».

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети при написанні бакалаврської роботи використовувалися такі методи дослідження: методи порівняння та узагальнення - для обробки та аналізу вхідної інформації; абстрактно-логічний метод - для вивчення контролю виробничих запасів; методи індукції та дедукції - для вивчення тенденцій розвитку системи обліку виробничих запасів; методи спостереження - для оцінки стану контролю виробничих запасів; графічний та розрахунково-аналітичний методи для проведення розрахунків та побудови таблиць; методи систематизації, гіпотези та припущення - для формування власної думки та внесення рекомендацій щодо удосконалення системи контролю та процедур його здійснення.

Інформаційна база. Інформаційною базою кваліфікаційного дослідження є закони та нормативно-законодавчі акти України, які регламентують правила зберігання та використання виробничих запасів на підприємстві, Накази органів державного управління, зовнішня та внутрішня звітність підприємства, первинна документація підприємства, звіти офіційних статистичних видань, облікові реєстри, матеріали наукових конференцій.

Основні результати бакалаврської роботи опубліковані у наступних наукових працях:

- тези доповіді до V Міжнародної студентської науково-практичної інтернет-конференції «Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації» (м. Одеса, 18 квітня 2019 р.) на тему: «Проблемні питання та шляхи вдосконалення обліку виробничих запасів на підприємстві» з науковим керівником-к.е.н., доцентом Муренко Т. О.;

- тези доповіді до V Міжнародної студентської науково-практичної інтернет-конференції «Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації» (м. Одеса, 18 квітня 2019 р.) на тему: «Шляхи вдосконалення внутрішнього контролю виробничих запасів» з науковим керівником-ст. викладачем Самострол С. В.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі розглянуто та узагальнено теоретичні і практичні аспекти організації обліку, контролю та аналізу виробничих запасів на прикладі ПрАТ «Чорноморський паливний термінал». У результаті вивчення нормативних документів з обліку, аналізу та контролю операцій з виробничими запасами можна зробити наступні висновки.

1. У першому розділі була досліджена теоретична частина щодо ведення бухгалтерського обліку запасів.

Було розглянуто економічну сутність виробничих запасів. У ході аналізу теоретичної основи, з'ясувалося, що не існує єдиного визначення в обліковій літературі щодо поняття «виробничі запаси». Кожен дослідник має власне тлумачення цього терміну. Так у результаті дослідження було виявлено, що найбільш точне та загальне визначення «виробничих запасів» трактується саме в П(С)БО 9, згідно з яким запаси - це активи, які утримуються для подальшого продажу (розподілу, передачі) за умов звичайної господарської діяльності, перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва чи утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг.

Також у ході дослідження було розглянуто класифікацію запасів. З'ясувалося, що існує багато підходів щодо розділення матеріальних ресурсів на види. Кожен науковець пропонує свій варіант класифікації запасів. Але для простоти ведення бухгалтерського обліку підприємства в основному користуються класифікацією за П(с)БО 9.

Основним моментом в обліку запасів є їх оцінка. Управлінський персонал самостійно обирає методи оцінки залежно від специфіки діяльності підприємства та вказує це у наказі про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику. Що стосується оцінки при надходженні запасів, то вони оцінюються за первісною вартістю. Але важливим є те, що слід визначити які витрати враховуються до

первісної вартості, а які ні. При відпуску запасів у виробництво, продажу та іншому вибутті оцінка їх здійснюється за одним з таких методів: ідентифікованої собівартості, середньозваженої собівартості, собівартості перших за часом надходження запасів - ФІФО, нормативних затрат або ціни продажу.

Отже, слід зазначити, що на практиці не існує одного найкращого методу. Кожен з методів оцінки вибуття запасів має свої переваги та недоліки. Дуже важливо обрати той метод, який дозволяє найточніше провести оцінку з урахуванням інтересів власників підприємства та специфіки виробничої діяльності.

У цьому розділі також було розглянуто організацію складського та бухгалтерського обліку. Виявлено, що організація складського та бухгалтерського обліку дозволяє більш широко контролювати надходження, витрачання та наявність виробничих запасів. Також була вивчена та розглянута первинна документація, що має вестися на складах та передаватися до бухгалтерії при надходженні та вибутті запасів, а також аналітичний і синтетичний облік.

Було виявлено проблемні питання обліку виробничих запасів та надано рекомендації щодо його удосконалення. Для удосконалення обліку наявності та руху виробничих запасів на підприємстві можна спрощувати оформлення операцій, що мають відношення до оприбуткування та витрат матеріальних цінностей. Так відпуск матеріалів до процесу виробництва, можна оформляти безпосередньо в картках складського обліку матеріалів на підставі встановленого ліміту, передбачивши в них підпис особи, яка отримує цінності. Для своєчасного відображення господарських операцій в реєстрах бухгалтерського обліку необхідно складати графіки надходження до бухгалтерії первинних документів. Для підвищення продуктивності праці та покращення бухгалтерського обліку доцільно застосовувати комп'ютерні технології та періодично здійснювати їх оновлення, переходити на більш нові та сучасні версії програм.

2. У другому розділі кваліфікаційної роботи детально розглянуто економічну характеристику досліджуваного підприємства ПрАТ «Чорноморський паливний термінал» та систему бухгалтерського обліку запасів на підприємстві. На підприємстві існує опрацьована та налагоджена організаційна структура, яка дає

змогу кожному працівнику ефективно виконувати свої обов'язки. Виробничі запаси на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал» представлені у вигляді сировини та матеріалів, палива, будівельних матеріалів та інших матеріалів. Від рівня забезпеченості виробничих запасів залежить надання підприємством послуг з реверсної перевалки нафти та нафтопродуктів. На підприємстві облік повністю автоматизований завдяки використанню таких програм, як: «1С: Підприємство» версії 7.7. У роботі проаналізовано динаміку основних економічних показників досліджуваного підприємства, його фінансову стійкість та ліквідність. У ході аналізу були зроблені наступні висновки. Аналіз основних показників діяльності підприємства показав, що протягом 2016 - 2018 років спостерігається зменшення середньорічної вартості основних засобів. Так в 2018 році середньорічна вартість основних засобів порівняно з 2017р. зменшилась на 588млн.грн. Виручка від реалізації також зменшилась на 33,2млн. грн. Разом з зменшенням виручки від реалізації зменшується і собівартість робіт та послуг на 6,2 млн. грн. Негативним моментом є збільшення обсягу матеріальних витрат на майже 43 тис.грн. порівняно з 2017 р. Витрати на оплату праці за 2016 - 2018роки зросли на 5460 тис. грн. і на кінець аналізованого періоду склали 612 тис. грн. Негативним моментом є відсутність прибутку на підприємстві. Так за 2015 -2016 роки збиток від основної операційної діяльності збільшився до 40,3 млн. грн., що на 27 млн. грн. більше ніж в 2017 році. При цьому чистий збиток зменшився до 62,9 млн. грн., що на 35,7млн. грн. менше ніж в 2017 році, це є позитивним моментом. Показник віддачі основних засобів зростає з 0,21 грн. до 189,42 грн. це свідчить про підвищення ефективності використання основних засобів на підприємстві. Матеріаломісткість робіт та послуг також зросла до 0,09 грн. Це є негативною тенденцією, оскільки підвищується рівень матеріальних витрат на 1 грн. реалізованих робіт та послуг. Рівень трудомісткості збільшився і в 2018 році склав 0,6 грн. Це означає, що витрати основної заробітної плати на 1 грн. реалізованих послуг збільшились, відповідно виручка від реалізації зменшилась. Рентабельність виробництва та реалізації є негативною, оскільки підприємстві не має доходу, а несе лише збитки.

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства показав, що досліджуване підприємство являється фінансово нестійким. Щодо ліквідності підприємства, бачимо, що коефіцієнти не відповідають ні одному рекомендованому значенню. Так підприємство є залежним, фінансово нестійким та зазнає дефіциту власних коштів, а також оборотні активи в повному обсязі покривають поточні зобов'язання.

Також було розглянуто практику обліку виробничих запасів, первинні документи, що ведуться на підприємстві та надано рекомендації щодо удосконалення діючої системи обліку. Таким чином підприємству рекомендовано перейти на оновлену версію програми «1-С Бухгалтерія 8.3», розпочати ведення таких первинних документів як акти списання бланків довіреностей, та спростити оформлення операцій щодо внутрішнього переміщення цінностей, шляхом здійснення відповідних записів у картках складського обліку матеріалів і відмови від заповнення накладної-вимоги на внутрішнє переміщення матеріалів.

3. У третьому розділі бакалаврської роботи розглянуто контроль і аналіз використання виробничих запасів. Так було виявлено, що основною формою контролю на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал» є інвентаризація. Також було проведено аналіз ефективності використання виробничих запасів на підприємстві, у ході проведення якого було розглянуто забезпеченість підприємства виробничими запасами, склад та структуру матеріальних оборотних активів, оборотність запасів та показники матеріаломісткості, матеріаловіддачі і рентабельності виробничих запасів. У результаті проведення аналізу показників складу і структури матеріальних оборотних активів зроблено такий висновок: протягом трьох років на підприємстві оборотні активи збільшувались і у 2018 році склали 68932,5 тис. грн. Частка запасів в оборотних активах у 2018 році склала 9,4%, що на 13 % пункти менше, ніж у 2017 році; частка виробничих запасів у 2018 році порівняно з 2016 р. зменшилась на 69 % пункти і склала 27,8%.

Щодо оборотності виробничих запасів на підприємстві, то особливу увагу необхідно звернути на значення коефіцієнта обертання, який у 2018 році порівняно з 2017 роком - скоротився на 17,6 оберти. Тривалість обороту у 2018 році зріс на 5,81 дня, що негативно позначається на загальній оборотності запасів, значення показник

а «коефіцієнт закріплення виробничих запасів» дозволяє зробити висновок, що у 2018 році порівняно з 2017 роком відбулося збільшення даного показника на 0,02 пункти, що свідчить про погіршення ефективності використання запасів.

Аналіз показників матеріаломісткості, матеріаловіддачі та рентабельності показав, що відбулося зниження матеріаловіддачі у 2018 році порівняно з 2017 роком на 7,96, що негативно позначається на діяльності підприємства. Матеріаломісткість продукції у звітному році порівняно з минулим зросла на 0,04, тобто матеріальні витрати на гривню виробленої продукції збільшилися. Зменшення матеріаловіддачі також свідчить про зниження ефективності використання виробничих запасів. Рентабельність цього виду ресурсів залишається на нестабільному рівні, оскільки у результаті розрахунків були отримані від'ємні значення, так як підприємство не отримує прибутків, а несе тільки збитки від основної діяльності.

Таким чином результат проведення аналізу ефективності використання виробничих запасів на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал» показав нестійку тенденцію. На досліджуваному підприємстві спостерігається зростання рівня матеріаломісткості та зниження рівня матеріаловіддачі. Зростання матеріаломісткості у 2018 році може бути викликано порушенням технології, недосконалістю організації матеріально-технічного забезпечення, а також низькою якістю сировини та матеріалів.

З метою вдосконалення ефективності використання виробничих запасів, можуть бути запропоновані такі заходи:

- з економічної сторони: більш детально обґрунтовувати норми споживання виробничих запасів, а також матеріально стимулювати працівників щодо їх економії, дотримуватися норм витрат матеріальних ресурсів на одиницю наданої послуги, слідкувати за термінами і обсягами поставок матеріальних ресурсів та за оптовими цінами на матеріальні ресурси, не допускати понад нормативних залишків на складі;

- з організаційної сторони: оптимізувати використання виробничих запасів, посилити контроль за їх станом та структурою та покращувати організацію праці;

- інноваційні: впроваджувати нові технології, використовувати ресурсозберігаючу техніку та маловідходні технології для зниження рівня матеріаломісткості.

Також доцільним буде надати рекомендації, щодо зростання рентабельності, оскільки даний показник за останні 3 роки на підприємстві є від'ємним. Ключовими шляхами підвищення рентабельності є підвищення абсолютної суми прибутку і скорочення витрат на виконання робіт та надання послуг. Основою збільшення показника рентабельності може бути впровадження інновацій, що дозволяють надавати нові види послуг з найкращою якістю, освоювати нові ринки реалізації, вводити організаційно-управлінські нововведення.

Зовнішніми факторами, що можуть позитивно вплинути на рентабельність підприємства є зниження податкового навантаження, підтримка обмінного курсу гривні та митних тарифів, оскільки підприємство займається реверсною перевалкою нафти не тільки в межах України, а і за її межами, проведення ефективної банківської політики через зниження процентних ставок по кредитах та значне розширення внутрішнього ринку.

У даному розділі також були висвітлені шляхи вдосконалення контролю виробничих запасів на підприємстві. Так надано пропозиції щодо доповнення облікової політики правками щодо підвищення ролі інвентаризацій цінностей на підприємстві; здійснювати розгляд письмових пояснень осіб, які допустили нестачі або псування цінностей та встановлювати розмір збитків, що стягуються з винної особи, шляхом проведення незалежної оцінки відповідно до національних стандартів оцінки; складати графіки подання первинної документації до економічного відділу.

Таким чином, вважаємо при впровадженні запропонованих нами рекомендацій підприємству ПрАТ «Чорноморський паливний термінал» вдасться підвищити ефективність системи обліку та внутрішнього контролю виробничих запасів, що в кінцевому випадку позитивно вплине на діяльність досліджуваного підприємства в цілому.

Список використаних джерел

1. Безруких, П.С. Бухгалтерский учёт. Учебник. 4-е изд., перераб. и доп. Москва: Библиотека журнала «Бухгалтерский учёт», 2002. 719 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник. 8-ме вид. переробл. і доповн. Житомир: Рута, 2009. 912 с.
3. Бухгалтерський облік (частина I). Навч. посібник. / За ред. Максимової В.Ф. Одеса: ОНЕУ, 2013. 462 с.
4. Верхоглядова Н.І., Шило В.П., Ільїна С.Б. та ін. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: Навч.-практ. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 536 с.
5. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні: Навчально-практичний посібник. Дніпропетровськ: ТОВ«Баланс-Клуб», 2001. 832 с.
6. Гончаров Ю.В. Оцінка виробничих запасів: вітчизняний та зарубіжний досвід. Облік і фінанси АПК. 2011. № 1. С. 50-53.
7. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: Навчальний посібник. 4-те вид., переробл. і доповн. Київ: Знання, 2008. 343 с.
8. Кириченко О. А. Сучасні проблеми обліку виробничих запасів та шляхи їх вирішення. 2001. URL:<https://readbookz.net/book/6/240.html>. (дата звернення: 12.02.2019).
9. Князюк І. Актуальні проблеми обліку виробничих запасів на підприємствах України. Удосконалення обліку й аналізу в системі управління підприємства. 2015. № 2 . С. 63-65.
10. Контроль і ревізія фінансово-господарської діяльності: Навч. посіб./ за ред. П.В. Мельника. Київ: Центр учбової літератури, 2003. 311с.
11. Крикавський Є.В. Логістичне управління: Підручник. Львів: Національний університет - Львівська політехніка, 2005. 684 с.

12. Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: Навч. посіб. Київ: Видавництво «Центр навчальної літератури», 2006.-556 с.
13. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. Київ: Видавництво «Центр навчальної літератури», 2015. 631 с.
14. Назарчук О.Д. Сучасні проблеми обліку виробничих запасів на підприємстві. Наука й економіка. - 2014. - № 3(35). - С.64–67.
15. Нашкерська Г.В. Фінансовий облік: Навчальний посібник. Київ: Видавництво «Кондор», 2005. 503 с.
16. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99 р.: із змінами та доповненнями від 08.02.2014 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>. (дата звернення: 26.01.2019).
17. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства: Підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КНЕУ, 2005. 528 с.
18. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань. Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 №879. URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z136514>. (дата звернення: 20.02.2019).
19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 № 246, зі змінами і доповненнями. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>. (дата звернення: 20.02.2019).
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 №246, із змінами і доповненнями. URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99/ed20120527>. (дата звернення: 21.02.2019).
21. Посилаєва К.І., Крот К.О. Поняття і суть виробничих запасів та їх класифікація. Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. - 2010. - с. 2-6.

22. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV: зі змінами і доповненнями від 05.10.2017 № 2164-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. (дата звернення: 15.02.2019).

23. Про затвердження інструкції про порядок приймання, транспортування, зберігання, відпуску та обліку нафти і нафтопродуктів на підприємствах і організаціях України. Затверджено наказом Міністерства палива та енергетики України, Міністерства економіки України, Міністерства транспорту та зв'язку України, Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 20.05.2008 № 281/171/578/155. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0805-08>. (дата звернення: 25.04.2019).

24. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку: наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356. URL: https://minfin.com.ua/taxes/-/!news/nnakminfin_356/nnakminfin_356.html. (дата звернення: 03.03.2019).

25. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>. (дата звернення: 05.03.2019).

26. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів: наказ Міністерства статистики України від 21.06.1996 р. № 193 (зі змінами і доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/v0193202-96>. (дата звернення: 05.03.2019).

27. Пушкар М.С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні (теоретико-методологічні аспекти): Монографія. Тернопіль: Економічна думка, 2002. 422 с.

28. Регальська В.Р. «Визначення та класифікація виробничих запасів у теорії бухгалтерського обліку». Економічні науки. Серія «Облік і Аудит». URL: http://www.rusnauka.com/35_NOBG_2013/Economics/7_152905.doc.htm. (дата звернення: 6.02.2019).

29. Романець Василь. Шляхи удосконалення обліку виробничих запасів. Міжнародний збірник наукових праць. 2014. № 2. С. 94-96.

URL:<http://ibo.tneu.edu.ua/index.php/ibo/article/view/104/104>. (дата звернення: 12.03.2019).

30. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. Луцьк: Видавництво «Центр учбової літератури», 2013. 688 с.

31. Світлична В.Ю. «Актуальні проблеми організації і ведення обліку виробничих запасів підприємствами України». Наукові здобутки на шляху до удосконалення економічної системи, 2010. URL:http://www.economy-confer.com.ua/full_article/716/.(дата звернення: 13.03.2019).

32. Сонко В. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. Тернопіль: Видавництво «Астон», 2005. 496 с.

33. Ткачук, Н.В. Методологические основы формирования информации о собственном капитале: Монография. Санкт-Петербург: Издательство СПбГУЭФ, 2011. 176 с.

34. Фесенко В. В. «Вибір методу оцінки списання запасів як фактор впливу на формування фінансових результатів», Управління розвитком, 2012. Вип. 4. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream.pdf>

35. Чалюк П.В., Швейкіна Л.Я., Чаплигіна Л.В. Бухгалтерський облік: Навч. посібн. Вінниця, 2002. 496 с. URL: http://posibnyky.vntu.edu.ua/buh_ob/buhg_1/23.htm. (дата звернення: 25.02.2019).

36. Чаюн І.Ю., Бондар І.Ю. Управління матеріало-технічним забезпеченням підприємства: Навч. посіб. Київ: КНТЕУ, 2002. 111с.

37. Шарманська В.М., Шарманська С.О., Головка І.В. Судова бухгалтерія: Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 454с.

38. Юркова І. «Економічна сутність виробничих запасів та напрямки їх дослідження». Економічний аналіз, 2012. Вип. 11. Частина 4. URL: [file:///C:/Users/admin/Downloads/ecan_2012_11\(4\)__65.pdf](file:///C:/Users/admin/Downloads/ecan_2012_11(4)__65.pdf). (дата звернення: 25.01.2019).